

Indretninger eller Vandværker, men ogsaa disses fuldkomne Nedlæggelse. Jeg seer mig lige saa lidt istand til at gaae ind herpaa. Den Begrændsning, vi have givet vore Forslag, stemmer, hvis jeg ikke urigtig opfatter Forordningen af 29de Juli 1846, med dens Bestemmelser overhovedet, og vil man udvide, hvad vi have foreslaaet, til at gjælde om Nedlæggelse af Værker af omfattende Beskaffenhed, saa vil Forstriften blive i høi Grad indgribende. Den vil da blive det i endnu højere Grad, naar man antog Forslaget, der er stillet til § 4, som paatvinger Eieren at tage en Godtgjørelse istædetfor den Ret, som tidligere tilkom ham; men selv om man ikke engang gif ind derpaa, vil den dog blive meget mere indgribende, og navnlig for dem, som man gjennem Loven tvinger til at betale Foranstaltningen. Det maa jo vel erindres, at de, der ville have en saadan Plan udført, ville ikke af deres egen Lomme betale, hvad den koster; men de ville tvinge Andre ad den Vej, som Lovforslaget gaaer ud paa, til at deeltage i de Udgifter, som dermed ere forbundne. Disse Udgifter kunne naturligvis være af heelt forskjellig Størrelse, efter som den Foranstaltning, hvorom der er Tale, er af større eller mindre Omfang, og, udvidet man Loven til at gjælde Nedlæggelsen af Vandmøller, Fabrikker og andre lignende Indretninger, vil dog virkelig en saadan Udstrækning af de Bekostninger, med Hensyn til hvilke en Deeltagelse paatvinges Andre, faae et saameget større Omfang. Dette troer jeg nu hverken i og for sig er ønskeligt eller kan retfærdiggjøres ved det Diemed, man attraaer ved dette Forslag, og heller ikke troer jeg, at det staaer i Overensstemmelse med de Ansuelser, der udtale sig i Forordn. af 29. Juli 1846. Den i disse Forhold kyndige Ordfører har udtalt, hvad ogsaa af andre kyndige Medlemmer i

Udvalget er yttret, at Hensigten efter deres Formening bedst vil naaes ved de Forslag, vi have forenet os om, og saameget mindre kan der da fra mit Synspunkt være nogen Anledning til at gaae videre.

Erarup: Naar den ærede Ordfører og det sidste ærede Medlem af Udvalget, som talte, finde, at det af mig under Litra a til § 1 stillede Forslag skulde gaae for vidt, maa jeg tværtimod erklære, at der er største Grund for, at det ikke gaaer vidt nok. Jeg kan ansøre Kjendsgjerninger, som tale for, at man idetmindste i nogle Tilfælde burde gaae til en virkelig Expropriation, som der her aldeles slet ikke er Tale om. Jeg maa ubede mig Tillidselse til at ansøre et enkelt Exempel, saaledes som jeg i Virkeligheden har fundet det. Gammel-Estrup Mølle i Randers Amt er bortfæstet imod en aarlig Afgift af 1000 Rbd. $\frac{1}{4}$ Deel af denne Afgift svarer til de Sorder, som høre til Møllen, saa at selve Mølleafgiften kun andrager en 7 a 800 Rbd. Denne Mølle ødelægger et Areal af c. 2000 Tdr. Land Eng, som den sætter i en aldeles moradsig og suur Tilstand, saa at Skaden deraf efter mit Skøn nende er aarligt mere end det Lidobbelte af, hvad Møllen indbringer. Hertil kommer, at disse moradsige Engstrækninger indvirke i høi Grad skadeligt paa Beboernes Helbred. I Marts 1834 anstillede jeg Undersøgelser paa forskjellige Steder i Randers Amt for at udfinde, hvilken Indflydelse Beboernes forskjellige Stillingen havde med Hensyn til Folkemængdens Tilvært. Saagodtsom alle Steder viste der sig en større eller mindre Tiltagen i Folkemængden, kun i 2 Sogne, som netop ligge langs med Aaen, nemlig Øster- og Vester-Allinge, fandt der i et Lidsløb af 50 Aar en stadig Tilbagegang Sted.